

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ТЕХНІЧНА ТВОРЧІСТЬ: АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ У КОНТИНУУМІ ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА

КУЦЕПАЛ, СВІТЛАНА¹

Анотація

Актуальність. У статті аналізується проблема співвідношення творчості технічної творчості та штучного інтелекту як її результату самореалізації людини в реаліях цифрового суспільства. У ХХІ столітті парадоксальна ситуація – штучний інтелект, який є продуктом технічної творчості перетворюється на нову соціальну форму, що має практично необмежений креативний потенціал та стрімко захоплює значну кількість соціальних сегментів. **Мета** репрезентованого дослідження полягає у філософсько-концептуальному обґрунтуванні позитивних та негативних наслідків використання штучного інтелекту в континуумі цифрового суспільства, розкриття причинно-наслідкового взаємозв'язку між технічною творчістю та її результатом (штучним інтелектом). Доведено, що суттєвими ознаками сучасного етапу розвитку суспільства є стрімкий розвиток та поширення цифрових технологій, суттєві трансформації в усіх сферах суспільного життя, переорієнтація існування людини на мережеві структури, безмежні можливості швидкого доступу до джерел інформації, новітні технології та штучний інтелект. Обґрунтовано тезу, що сучасність отримує новий вимір, останній детермінує появу нового типу людини – *Homo digitalis*, котра має сприйматися як частина світу, суб'єктивність та інтерсуб'єктивність якої формує не лише суспільство, а й новітні технології та засоби комунікації, формує нові цінності, спрямовані на вільний розвиток особистості. Якими б видатними не були можливості штучного інтелекту, він є лише результатом діяльності людини, позбавленим натхнення та душі, які необхідні для продуктивної творчої діяльності, тому перспектива повної заміни людини видається дуже проблематичною. У світовому науковому загалі активно обговорюється проблема не лише користі та зручності використання штучного інтелекту (особливо це стосується медичної та освітньої галузей), а й акцентується увага на можливих ризиках його впровадження у різноманітних соціальних сферах (від безпекової до виробничої). Проаналізовано співвідношення технічної творчості та штучного інтелекту, визначені можливості взаємодії технічної творчості та штучного інтелекту, інтеграції штучного інтелекту у творчі процеси, вплив на соціальну реальність й буття людини.

Ключові слова: людина, творчість, технічна творчість, штучний інтелект, цифрове суспільство, цифрова реальність, *Homo Virtualis*, *Homo digitalis*.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Актуальність теми. ХХІ століття у соціально-філософському дискурсі репрезентується як цифрове суспільство, у якому людство, за влучним виразом Ю.Н.Харарі, стоїть на порозі нової епохи, де алгоритми та машини потенційно можуть перевершити людину в її найбільш «людських» сферах діяльності, включаючи творчість (Харарі, 2016). Істотними ознаками цифрового суспільства визначаються, зокрема: стрімкий розвиток та поширення цифрових технологій, суттєві трансформації в усіх сферах суспільного життя, переорієнтація існування людини на мережеві структури, безмежні можливості швидкого доступу до джерел інформації, новітні технології та штучний інтелект.

Виникає парадоксальна ситуація – штучний

інтелект (ШІ), який є продуктом технічної творчості перетворюється на нову соціальну форму, що має практично необмежений креативний потенціал та стрімко захоплює значну кількість соціальних сегментів. Проте, існує й інша сторона проблеми, оскільки «дослідження в сфері штучного інтелекту (ШІ) є не банальною спробою створити штучну істоту, а, насамперед, спробою зрозуміти, ким є самі творці» (Стебельська, 2022, с. 66). Актуалізується проблема дослідження співвідношення технічної творчості та штучного інтелекту, визначення можливості взаємодії технічної творчості та штучного інтелекту, інтеграції штучного інтелекту у творчі процеси, впливу на соціальну реальність й буття людини.

Аналіз останніх досліджень та публікацій, з яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Проблематика технічної творчості у контексті цифрового суспільства, розкриття сутності феномену штучного інтелекту, оцінка ризиків та переваг його використання у фокусі дослідницької уваги як зару-

¹ Полтавський юридичний інститут
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого (Полтава, Україна)
E-mail: svetlanakutsepal@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3804-6031>

біжних (Блок В., Харарі Ю.Н., Хасан Р., Нінет А., Зогнер А.) так вітчизняних дослідників – Бабух І., Волинець В., Городнюк Л.С., Давиденко А., Давиденко П., Козловець М.А., Култаєва М.Д., Петасюк О.І., Подольська Н.В., Попова Н.В., Тагліна Ю.С., Стебельська О.І., Требін М.П.

Як бачимо, проблематика цифрового суспільства, технічної творчості, штучного інтелекту як одного з результатів технічної творчості жваво обговорюється як в західному, так і у вітчизняному науковому загалі, проте, процеси трансформації можливостей застосування новітніх технологій та викликів, які несе штучний інтелект, залишаються відкритими для соціально-філософської рефлексії.

Мета та формування цілей статті (постановка завдання). Мета репрезентованого дослідження полягає у філософсько-концептуальному обґрунтуванні позитивних та негативних наслідків використання штучного інтелекту в континуумі цифрового суспільства, розкриття причинно-наслідкового взаємозв'язку між технічною творчістю та її результатом (штучним інтелектом).

Вирішення цілей статті: для вирішення означеної мети сформульовано наступні дослідницькі завдання:

- 1) розкрити сутність та основні ознаки сучасного етапу розвитку суспільства – «цифрового суспільства»;
- 2) проаналізувати передумови створення нового типу людини, що характерний для цифрового суспільства – Homo digitalis;
- 3) встановити причинно-наслідковий зв'язок між технічною творчістю та штучним інтелектом як її результатом;
- 4) дослідити феномен штучного інтелекту, проаналізувати перспективи та ризики використання штучного інтелекту.

Методологія дослідження ґрунтується на міждисциплінарному та системно-структурному підходах. Також для з'ясування стану дослідженої проблеми використані системно-аналітичний метод та метод контрольно-порівняльного аналізу, а для визначення сутності ключових понять дослідження – логічні методи: аналіз, синтез, абстрагування, порівняння, систематизація та узагальнення.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Людство розвивається та прогресує завдяки здатності до технічної творчості. «Інтелектуальна, при цьому творча діяльність, яка спрямована на

здобуття та використання нових знань є власне і науковою діяльністю, яка змінює та доповнює наявну систему наукових знань в будь-якій природничій або суспільній науці» (Бабух, 2023, с.292).

У творчості розкриваються сутнісні сили людини, адже, на думку В.Блока, технології мають потенціал «звільнити» людину, але водночас – і підпорядкувати її алгоритмам, які формують реальність (Blok, 2023). Завдяки творчості та сучасним технологіям трансформуються відносини між суспільством та природою, створюється нова онтологічна та соціальна реальність – цифрова реальність.

Сучасний стан суспільства прийнято позначати терміном «цифрове суспільство», де найважливішими сферами соціальної активності постають сфера освіти, науково-технічна, сфера масових комунікацій, інформаційна служба та обслуговування мереж інформаційних пристроїв. «Те, що ще вчора здавалося інструментальною оболонкою, сьогодні постає як автономний онтологічний горизонт, у якому алгоритми визначають ритм буття, соціальні мережі зводять віртуальні святилища, а код функціонує як ікона нового сакрального» (Подольська, Попова, Тагліна, 2025, с.104). Виникнення цифрового суспільства стало наслідком інформаційної революції та стрімкого розвитку сучасних інформаційних технологій, коли були радикально змінені інструментальні засади, способи та технологія передачі, збереження інформації, кардинально збільшені обсяги інформації, доступної активній частині населення планети.

Людська спільнота сьогодні переживає принципово новий рівень розвитку, основою якого постають теоретичні знання, доступ до інформаційних технологій та сама інформація, які перетворюються на найвищі соціальні цінності, визначають напрям майбутнього розвитку людства, уявляються орієнтирами трансформації соціальних взаємодій та взаємозв'язків. Як зауважує М.Требін, «цифрова реальність, що розвивається гігантськими кроками, виявила фундаментальну неготовність людства до переходу в новий – досі невідомий – стан буття, то, що раніше сприймалося як лінійний та керований технічний прогрес, перетворилося на безперервний, процес, що самопідсилюється, фундаментально змінює структуру соціальної дійсності. Цифрові технології перестали бути просто засобами – вони стали системою координат, усередині якої розгортається людське життя, задаючи нові форми сприйняття,

взаємодії та соціального планування» (Требін, 2025, с. 6).

Одним з найбільш задіяних різновидів творчої діяльності є технічна творчість, яка має не лише позитивний вплив на суспільство та індивіда, тому що упровадження новітніх інформаційних технологій у функціонування соціуму призводить до негативних наслідків, зокрема це – маніпулювання свідомістю індивіда, перетворенні інформаційних технологій на засіб тотального контролю над свідомістю споживача інформації, виникнення феномену психологічної залежності людини від комп'ютера та орієнтації на віртуальну реальність, що призводить до зменшення частки безпосереднього спілкування між людьми.

Змінюється не лише життя людини, поступових змін зазнає і вона сама, оскільки на планеті поступово зникають просторові та часові розмежування, стираються міждержавні кордони, пропагуються певні цінності, моделі поведінки та світоглядні стереотипи. «Людина, що програмувала машини, опинилася в зворотному положенні – запрограмованої машиною, приреченої бути оператором численних додатків та комунікаційних чатів, які стали значною і значущою частиною повсякденного буття» (Городнюк, 2024, с. 149). Завдяки новітнім технологіям не лише створюється новий стан буття, змінюється звичне середовище існування людини, але й сама людина також змінюється, оскільки технології не лише відображають, але й конструюють суб'єкта, створюючи Homo Virtualis – людину, чия ідентичність є результатом взаємодії з даними та алгоритмами (Blok, 2023).

Сучасність отримує новий вимір, останній детермінує появу нового типу людини – людини інформаційного суспільства, котра має сприйматися як частина світу, суб'єктивність та інтерсуб'єктивність якої формує не лише суспільство, а й новітні технології та засоби комунікації. «Людина перебуває в синтетичній реальності, яка складається із двох взаємопов'язаних частин – традиційної, некомп'ютерної і віртуальної, комп'ютерно-мережевої. Позбавлений природності живого, безпосереднього спілкування, неповторного трепету духовності й емоційності, цей комп'ютеризований простір породжує й формує механічну людину, яка функціонує за законами механіки і в діяльності якої основне місце дедалі більше посідає взаємодія з апаратними засобами» (Козловець, 2025, с. 73). Проте Homo Virtualis – це володар світу кінця XX століття,

у XXI столітті Homo Virtualis поступається місцем Homo digitalis, який на думку М.Д.Култаєвої, «не просто користувач технологій, а нова форма суб'єкта, що виникає в умовах цифрової культури» (Култаєва, 2020, с.11).

Homo Digitalis – це не просто нова форма Homo Sapiens, а постлюдина, яка потребує нових етичних норм, що враховують її вразливість перед технологіями (Ninet, 2019). Домінуючими для Homo Digitalis стають нові цінності, спрямовані на вільний розвиток особистості, легітимацію задоволення, проголошення необхідності жити кожної хвилини, тут і тепер.

Суттєвих змін зазнають і результати технічної творчості, технологічна гонка призводить до створення новітніх інструментів та механізмів (роботизації) у виробничій сфері, «розумних» помічників у сфері послуг та бізнесу. «Машини досягають все більших успіхів у виконанні не лише стандартних операцій, а й завдань, які потребують абстрактних навичок та здатності працювати у неструктурованих середовищах. Унаслідок цього нарастають побоювання, що автоматизація може призвести до ліквідації величезної кількості робочих місць... Зміни у трудовому статусі стають більш імовірними на тлі перспектив роботизації відповідних видів діяльності, що набувають реальності. Це насамперед стосується можливостей втратити роботу, зробити крок назад кар'єрними сходинками, або змінити спеціалізацію» (Sorgner, 2017).

Новітні технології та штучний інтелект, на думку Р.Хассана, створюють значно більшу загрозу для людства ніж екологічна криза. Здавна людина використовувала та вдосконалювала техніку для того, щоб компенсувати власну природну недосконалість, перетворювати природу. Людина цифрової епохи живе вже не в природному середовищі, а у віртуальному світі, значна частка виробництва та споживання також лежить у топосі віртуального світу, а реальний світ перетворюється на декорації, в яких розгортаються події віртуального світу. Стрімко зростає ступінь відчуження людини як від природного середовища, так і від техніки, яка тлумачиться Р. Хассаном як «аналогові предмети». У цифрову епоху зникає гармонія між людиною та технікою, оскільки люди за своєю природою залишаються «аналоговими», а технології – стають цифровими. Особливість аналогових інструментів – їхня співвимірність, сумірність з людиною, тоді як з новітніми технологіями людина не може себе співнести, погли-

блюється відчуження людини і від природного середовища, і від техніки (Hassan, 2020).

Homo Digitalis змушений рахуватися з можливостями та викликами штучного інтелекту, який є результатом технічної творчості, але має амбіції і можливості самому перетворитися на творця.

Під штучним інтелектом (ШІ) зазвичай розуміють: певну сукупність технологій, які, використовуючи певні алгоритми, дозволяють комп'ютерам досліджувати та інтерпретувати великі масиви інформації, узагальнювати дані та робити висновки, розробляти моделі поведінки на основі цих висновків. «З одного боку, ШІ є продовженням людського розуму, який намагається не просто зробити комфортним існування людини та вдосконалити себе і довкілля, а і передбачити як наукові відкриття, так і ймовірні загрози. З іншого боку, унеможливлення ризиків та відвернення загроз за допомогою ШІ породжує нові виклики або мегазагрози: маніпулювання інформацією, «глобалізація», баланс етики та інновацій тощо» (Петасюк, 2024). Застосування технологічних реалізацій ШІ розширюється на сферу креативної діяльності людини і це стає незаперечним фактом, а відкриття публічного доступу до ChatGPT змушує замислитися над місцем людини у світі штучного інтелекту, який нібито спроможний генерувати знання і таким чином перевершувати своїх творців (Козловець, 2025, с.74).

Розрізняють два різновиди штучного інтелекту:

1) Простий (вузький), який вже успішно навчився на даних різноманітних

сфер життєдіяльності, тому вдало використовується як пошукова система високого рівня в педагогіці, медицині, транспортній сфері, в галузі перекладу, в комунікації, покращенні надання публічних послуг і підтримки громадян тощо;

2) Загальний штучний інтелект (розробка ще продовжується), який в змозге швидше та якісніше виконувати будь-які завдання, які виконує людина, бо буде вміти думати як людина.

Зокрема, В. Волинець, досліджуючи вплив штучного інтелекту на сучасне мистецтво, виокремлює як низку переваг його використання: а) нові можливості – ШІ дає змогу митцям експериментувати з новими технологіями, створювати дивовижні візуальні ефекти й емоційні зв'язки; б) автоматизація – інструменти штучного інтелекту можуть автоматизувати рутинні процеси, такі як створення повторюваних елементів, що дає митцям більше часу присвятити творчості

й експериментуванню; в) швидкість і точність – інструменти штучного інтелекту можуть працювати швидше й точніше, ніж людина, що дає змогу митцям витрачати менше часу на створення складних творів мистецтва; г) широкий спектр можливостей – інструменти штучного інтелекту дають змогу митцям створювати різні типи мистецтва, такі як живопис, скульптуру, анімацію; так і недоліків: а) відсутність індивідуальності – інструменти штучного інтелекту можуть створювати масові або стандартизовані твори мистецтва, що призводить до відсутності індивідуальності й унікальності; б) невизначеність результатів – результати роботи інструментів штучного інтелекту можуть бути непередбачуваними та неочікуваними, що може змінити плани митців і змусити їх змінювати свої твори; в) невміння мистецтва взаємодіяти з глядачем – інструменти штучного інтелекту можуть створювати дивовижні візуальні ефекти, але часто вони не здатні створювати те, що взаємодіяло б із глядачем на емоційному рівні» (Волинець, 2023, с.27).

У світовому науковому загалі активно обговорюється проблема не лише користі та зручності використання штучного інтелекту (особливо це стосується медичної та освітньої галузей), а й акцентується увага на можливих ризиках його впровадження у різноманітних соціальних сферах (від безпекової до виробничої). Учасники дискусії наголошують на ризику повної заміни людини результатом її технічної творчості. Проте, на нашу думку, варто дослухатися до аргументації українських вчених Давиденко А. та Давиденко П., які стверджують, що сучасний штучний інтелект працює з використанням алгоритмів, які побудовані на основі логіки й тому роблять його придатним для виконання лише логічних дій. У кращому випадку він здатний створювати продукт, який буде містити вже відомі елементи або ж їх комбінації, тобто працювати на рівні конструктора, а не творця. Водночас штучний інтелект може бути корисним у творчій діяльності винахідника або ж представників інших творчих процесів, тому що за його допомогою легко знаходити вже наявні зразки творчості (у техніці – це аналоги майбутніх винаходів), а також одержувати можливі варіанти створюваного продукту після виникнення конкретної його ідеї. (Давиденко А., Давиденко П., 2025, с. 27). Якими б видатними не були можливості штучного інтелекту, він є лише результатом діяльності людини, позбавленим натхнення та душі, які необхідні для продуктивної твор-

чої діяльності, тому перспектива повної заміни людини видається дуже проблематичною.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Творчість в усіх сферах людської діяльності та життєдіяльності соціуму є каталізатором прогресу, розвитку та необхідних сутнісних перетворень, а досягнення та відкриття у царині технічної творчості суттєво розширюють онтологічний горизонт людини та її когнітивні спроможності, тому дослідницька увага до цих феноменів є надзвичайно актуальною.

Враховуючи потенційні ризики та безперечні практично необмежені перспективи використання штучного інтелекту, варто зосередитися на інноваційному потенціалі цієї технології, рівні позитивного впливу на функціонування та розвиток різноманітних сфер життєдіяльності як окремого індивіда, так і соціуму загалом.

Перспективи подальших досліджень полягають у ґрунтовному аналізі потенціалу штучного інтелекту у виробничих, наукових, освітніх, мистецьких процесах, у царині технологічних розробок, інтеграцію технологій штучного інтелекту у наукову, виробничу та соціальну практики.

Список використаних джерел

- Бабух І. Актуальність та специфіка сучасної методології наукових досліджень. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2023. № 3. С.291-294. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-318-3-45>
- Волинець В. Вплив штучного інтелекту на сучасне мистецтво: можливості та виклики. *Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*. 2023. Том 6. №1.С.21-31. DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-796X.6.1.2023.283933>
- Городнюк Л.С. Homo digitalis: головний соціальний і культурний статус сучасної людини. *Філософський дискурс ХХІ століття: зміст, перспективи, соціально-філософські виміри*. Львів-Торунь: Liha-Pres, 2024. С.146–150.
- Давиденко А., Давиденко П. Здатність штучного інтелекту до творчості та його використання в освітній діяльності. *Нові технології навчання*. 2025. № 99. С. 71–78.
- Козловець М.А. Технології штучного інтелекту як фактор трансформації людського буття: філософсько-світоглядний вимір /Людина в цифровому суспільстві: сучасні тренди : монографія / [Т. С. Гиріна, М. А. Козловець, С. В. Куцепал та ін.] ; Аналіт. центр сучас. гуманітаристики. – Харків : Право, 2025. – С.63–103.
- Култаєва М. Д. Homo digitalis, дигітальна культура і дигітальна освіта: філософсько-антропологічні і філософсько-освітні розвідки. *Філософія освіти*. 2020. №26(1). С. 8–36. DOI: <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2020-26-1-1>
- Петасюк О.І. Штучний інтелект: контекст та осмислення. *Молодий вчений*. 2024. №4(128) DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-4-128-9>
- Подольська Н.В., Попова Н.В., Тагліна Ю.С. Сакральний код: риторика цифрової дійсності /Людина в цифровому суспільстві: сучасні тренди : монографія / [Т. С. Гиріна, М. А. Козловець, С. В. Куцепал та ін.] ; Аналіт. центр сучас. гуманітаристики. – Харків : Право, 2025. – С.104–126.
- Стебельська О.І. До питання про симулякризацію соціокультурного простору. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2022. Вип.39.
- Требін М.П. Homo Digitalis: трансформація ідентичності в епоху цифрових технологій /Людина в цифровому суспільстві: сучасні тренди : монографія / [Т. С. Гиріна, М. А. Козловець, С. В. Куцепал та ін.] ; Аналіт. центр сучас. гуманітаристики. – Харків : Право, 2025. – С.5-43.
- Харарі Ю. Н. Людина розумна. Історія людства від минулого до майбутнього] / Пер. з англ. Я. Лебеденка. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. 544 с.
- Blok V. Philosophy of Technology in the Digital Age: The Datafication of the World, the Homo Virtualis, and the Capacity of Technological Innovations to Set the World Free. Wageningen: Wageningen University & Research, 2023. 38 p. DOI: 10.18174/639666
- Hassan R. The Condition of Digitality: A Post-Modern Marxism for the Practice of Digital Life. London: University of Westminster Press, 2020. 212 pp.
- Ninet A. A. Protecting the «Homo Digitalis». Naveiñ Reet: Nordic Journal of Law and Social Research. 2019. No. 9. P. 153–170. URL: <https://tidsskrift.dk/njlsr/article/download/122156/169405/255386>
- Sorgner A. The Automation of Jobs: A Threat for Employment or a Source of New Entrepreneurial Opportunities? Foresight and STI Governance. 2017. Vol. 11, No 3. P. 37–48. DOI: 10.17323/2500–2597.2017.3.37.48

References

- Babukh I. (2023). Aktualnist ta spetsyfika suchasnoi metodolohii naukovykh doslidzhen. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Bulletin of Khmelnytsky National University. (3), 291-294. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-318-3-45>

- Volynets V. (2023). Vplyv sztuchnoho intelektu na suchasne mystetstvo: mozhlyvosti ta vyklyky. Tsyfrova platforma: informatsiini tekhnolohii v sotsiokulturnii sferi. Digital platform: information technology in the sociocultural sphere. (1)6. 21-31. DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-796X.6.1.2023.283933>
- Horodniuk L.S. (2024). Homo digitalis: holovnyi sotsialnyi i kulturnyi status suchasnoi liudyny Lviv-Torun: Liha-Pres, 146–150.
- Davydenko A., Davydenko P. (2025). Zdatnist sztuchnoho intelektu do tvorchoosti ta yoho vykorystannia v osvittii diialnosti. Novi tekhnolohii navchannia. [New teaching technologies.] (99). 71–78.
- Kozlovets M.A. (2025). Tekhnolohii sztuchnoho intelektu yak faktor transformatsii liudskoho buttia: filosofsko-svitohliadni vymir. Liudyna v tsyfrovomu suspilstvi: suchasni trendy [People in the digital society: current trends] : monohrafiia / [T. S. Hyrina, M. A. Kozlovets, S. V. Kutsepai ta in.] ; Analit. tsentr suchas. humanitarystyky. – Kharkiv : Pravo. 63–103.
- Kultaieva M.D. (2020). Homodigitalis, dyhitalna kultura i dyhitalna osvita: filosofsko-antropolohichni i filosofsko-osvittni rozvidky. Filosofiia osvity. Philosophy of education]. 26(1). 8–36. DOI: <https://doi.org/10.31874/2309160620202611>
- Petasiuk O.I. (2024) Shtuchnyi intelekt: kontekst ta osmyslennia. Molodyi vchenyi.. 4(128) DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-4-128-9>
- Podolska N.V., Popova N.V., & Tahlina Yu.S. (2025). Sakralnyi kod: rytoryka tsyfrovoy diisnosti. Liudyna v tsyfrovomu suspilstvi: suchasni trendy [People in the digital society: current trends] : monohrafiia / [T. S. Hyrina, M. A. Kozlovets, S. V. Kutsepai ta in.] ; Analit. tsentr suchas. humanitarystyky. – Kharkiv : Pravo. 104–126.
- Stebelska O.I. (2022). Do pytannia pro symuliakryzatsiiu sotsiokulturnoho prostoru. Aktualni problemy filosofii ta sotsiologii. Current issues in philosophy and sociology.(39).
- Trebin M.P. (2025). Homo Digitalis: transformatsiia identychnosti v epokhu tsyfrovyykh tekhnolohii People in the digital society: current trends] : monohrafiia / [T. S. Hyrina, M. A. Kozlovets, S. V. Kutsepai ta in.] ; Analit. tsentr suchas. humanitarystyky. – Kharkiv : Pravo. 5–43.
- Kharari Yu. N. (2016). Liudyna rozumna. Istoriia liudstva vid mynuloho do maibutnoho / Per. z anhl. Ya. Lebedenka. Kharkiv : Klub simeinoho dozvillia.
- Blok V. (2023). Philosophy of Technology in the Digital Age: The Datafication of the World, the Homo Virtualis, and the Capacity of Technological Innovations to Set the World Free. Wageningen: Wageningen University & Research. DOI: 10.18174/639666
- Hassan R.(2020). The Condition of Digitality: A Post-Modern Marxism for the Practice of Digital Life. London: University of Westminster Press.
- Ninet A. A. (2019). Protecting the «Homo Digitalis. Navein Reet: Nordic Journal of Law and Social Research. (9).153–170. URL: <https://tidsskrift.dk/nnjlsr/article/download/122156/169405/255386>
- Sorgner A. (2017). The Automation of Jobs: A Threat for Employment or a Source of New Entrepreneurial Opportunities? Foresight and STI Governance. (11), (3). 37–48. DOI: 10.17323/2500–2597.2017.3.37.48

SVITLANA, KUTSEPAL – Doctor of Philosophical Sciences, Professor,
Professor of the Department of Theoretical and Legal Disciplines of the Poltava Law Institute
of the Yaroslav Mudryi National Law University (Poltava, Ukraine).
E-mail: svetlanakutsepai@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3804-6031>

ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND TECHNICAL CREATIVITY: ASPECTS OF INTEGRATION IN THE CONTINUUM OF DIGITAL SOCIETY

Abstract

The article analyzes the problem of the relationship between creativity, technical creativity, and artificial intelligence as its result in the realities of digital society. In the 21st century, there is a paradoxical situation: artificial intelligence, which is a product of technical creativity, is transforming into a new social form with virtually unlimited creative potential and is rapidly capturing a significant number of social segments. The purpose of this study is to provide a philosophical and conceptual justification of the positive and negative consequences of the use of artificial intelligence in the continuum of digital society and to reveal the causal relationship between technical creativity and its result (artificial intelligence). It has been proven that the essential features of the current stage of society's development are the rapid development and spread of digital technologies, significant transformations in all spheres of public life, the reorientation of human existence towards network structures, unlimited opportunities for quick access to sources of information, the latest technologies, and artificial intelligence. The thesis that modernity is taking on a new dimension is substantiated, which determines the emergence of a new type of human being – Homo digitalis, which should be perceived as part of the world,

the subjectivity and intersubjectivity of which is shaped not only by society, but also by the latest technologies and means of communication, forming new values aimed at the free development of the individual. No matter how outstanding the capabilities of artificial intelligence are, it is only the result of human activity, devoid of the inspiration and soul necessary for productive creative activity, so the prospect of completely replacing a person seems very problematic. The global scientific community is actively discussing not only the benefits and convenience of using artificial intelligence (especially in the medical and educational sectors), but also focusing on the possible risks of its implementation in various social spheres (from security to production). The relationship between technical creativity and artificial intelligence is analyzed, the possibilities for interaction between technical creativity and artificial intelligence, the integration of artificial intelligence into creative processes, and the impact on social reality and human existence are identified.

Key words: human, creativity, technical creativity, artificial intelligence, digital society, digital reality, Homo Virtualis, Homo Digitalis.

© The Authors(s) 2025

This is an open access article under

The Creative Commons CC BY license

Received date 07.10.2025

Accepted date 10. 11.2025

Published date 07.12.2025

How to cite: Куцепал, Світлана. Штучний інтелект та технічна творчість: аспекти інтеграції у континуумі цифрового суспільства. HUMANITIES STUDIES: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia: Publishing house «Helvetica», 2025. 25(102). P. 86–92.

doi: <https://doi.org/10.32782/hst-2025-25-102-09>